Аннотация рабочей программы учебного предмета

«Родной (татарский) язык» для 3 класса

Рабочая программа учебного предмета «Родной (татарский)язык» для 3 классов составлена на 68 часов (в неделю 2 часа). В календарно тематическое планирование включена 4 контрольных диктантов, 1 сочинение, 1 изложение, 2 списывании, 1 промежуточная аттестационная работа. Работа ведется по учебнику Ф.Ф.Харисов Татарский язык, 3 класс / для общеобразовательных организаций основного общего образования с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык как родной). Казань. Издательство «Магариф – Вакыт»

3 сыйныфта татар теленнән эш программасына аннотация.

Татар теле дәресләренә атнага 2 сәгать исәбеннән 68 сәгать вакыт бирелә. Уку елы буена 4 контроль диктант, 2 күчереп язу, 1 изложение, 1 сочинение, 1 арадаш аттестация эше үткәрелә. Татар теле дәресендә рус телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3нче сыйныфы өчен Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан рөхсәт ителгән дәреслек(татар балалары өчен, Ф.Ф. Харисов, Казан, “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты) кулланыла.

Планируемые результаты освоения учебного предмета «Родной (татарский) язык»

Личностными результатами изучения предмета «Родной (татарский) язык» являются следующие умения и качества:

- эмоциональность; умение осознавать и определять (называть) свои эмоции;
- эмпатия – умение осознавать и определять эмоции других людей; сочувствовать другим людям, сопереживать;
- чувство прекрасного – умение чувствовать красоты и выразительность речи. Стремиться к совершенствованию собственной речи;
- любовь и уважение к Отечеству, его языку, культуре;
- интерес к чтению, к ведению диалога с автором текста, потребность в чтении;
- интерес к письму, к созданию собственных текстов, к письменной форме общения;
- интерес к изучению языка;
- осознание ответственности за произнесенное и написанное слово.

Средством достижения этих результатов служат тексты учебников, вопросы и задания к ним, проблемно-диалогическая технология, технология продуктивного чтения.

Метапредметными результатами изучения курса является формирование универсальных учебных действий (УУД).

Регулятивные УУД:

– *определять и формулировать* цель деятельности на уроке с помощью учителя;
– *проговаривать* последовательность действий на уроке;
– учиться *высказывать* своё предположение (версию) на основе работы с материалом учебника;
– учиться *работать* по предложенному учителем плану

Средством формирования регулятивных УУД служит проблемно-диалогическая технология.

Познавательные УУД:

– *ориентироваться* в учебнике (на развороте, в оглавлении, в условных обозначениях); в словаре;

– *находить ответы* на вопросы в тексте, иллюстрациях;

– *делать выводы* в результате совместной работы класса и учителя;

– *преобразовывать* информацию из одной формы в другую: подробно *пересказывать* небольшие тексты.

Средством формирования познавательных УУД служат тексты учебника и его методический аппарат, обеспечивающие формирование функциональной грамотности (первичных навыков работы с информацией).

Коммуникативные УУД:

– *оформлять* свои мысли в устной и письменной форме (на уровне предложения или небольшого текста);

– *слушать* и *понимать* речь других; *пользоваться* приёмами слушания: фиксировать тему (заголовок), ключевые слова;

– *выразительно читать* и *пересказывать* текст;

– *договариваться* с одноклассниками совместно с учителем о правилах поведения и общения оценки и самооценки и следовать им;

– учиться *работать в паре, группе;* выполнять различные роли (лидера, исполнителя).

Средством формирования коммуникативных УУД служат проблемно-диалогическая технология и организация работы в парах и малых группах.

Предметными результатами изучения курса является сформированность следующих умений:

– *воспринимать на слух* тексты в исполнении учителя, учащихся;

– осознанно, правильно, выразительно *читать* целыми словами;

– *понимать* смысл заглавия текста; *выбирать* наиболее подходящее заглавие из данных; самостоятельно *озаглавливать* текст;

– *делить* текст на части, *озаглавливать* части;

– подробно и выборочно *пересказывать* текст;

– правильно *называть* звуки в слове, *делить* слова на слоги, *ставить* ударение, *различать* ударный и безударные слоги;

– *делить* слова на части для переноса;

– *производить* звуко-буквенный анализ слов и соотносить количество звуков и букв в доступных двусложных словах;

– правильно *списывать* слова, предложения, текст, проверять написанное, сравнивая с образцом;

– *писать под диктовку* слова, предложения, текст из 30–40 слов, писать на слух без ошибок слова, где произношение и написание совпадают;

– *видеть* опасные места в словах, видеть в словах изученные орфограммы;

– *писать без ошибок* большую букву в именах, отчествах, фамилиях людей, кличках животных, географических названиях;

– *находить* и *исправлять* орфографические ошибки на изученные правила;

– *обращать внимание* на особенности употребления слов;

– *ставить вопросы* к словам в предложении; видеть слова, называющие, о ком или о чём говорится в предложении и что говорится;

– *составлять* предложения из слов, предложения на заданную тему;

– *предполагать* по заглавию, иллюстрации и ключевым словам содержание текста; *отвечать* на вопросы учителя по ходу чтения и на вопросы ко всему тексту после его чтения; *выбирать* подходящее заглавие к тексту из ряда данных;

– *составлять* небольшой текст (4–5 предложений) по картинке или на заданную тему с помощью учителя и записывать его.

Учитель создает условия для того, чтобы учащиеся должны осмысленно относились к изучению родного языка, сознательно наблюдать за своей речью, стремиться к употреблению в собственной речи изученных конструкций, слов, к совершенствованию своей речи.

3 нче сыйныфта татар теле фәнен укытуның көтелгән нәтиҗәләре

Шәхси нәтиҗәләр

-туган республикага, туган илгә, халкына, ил тарихына карата гражданлык нигезләре, үз милләтен ярату, татар булуы белән горурлану хисләре формалаштыру;
-табигать, халык, культура, дин төрлелеген берләштергән дөньяга социаль караш формалаштыру;
-башка халыкларның культурасына, тарихына хөрмәтле караш, башкалар фикеренә карата түземлелек формалаштыру;
-укучының тоткан урынын, укучы ролен кабул итү, укуга карата кызыксыну уяту, укуның шәхсән мәгънәсен аңлауны формалаштыру;
-әхлакый нормаларны кузаллауга нигезләнеп, укучының үз эшләгән эшләре өчен шәхси җаваплылыгын, мөстәкыйльлеген үстерү;
-эстетик ихтыяҗ һәм хис формалаштыру;
-башкалар хисен аңлау, кайгырта белү, шәфкатьлелек, мәрхәмәтлелек, әхлакый хисләрен үстерү;
-балаларның дуслары, олылар белән хезмәттәшлек итү күнекмәләрен формалаштыру, конфликтлы ситуацияләрне булдырмау һәм алардан чыгу юлларын таба белүләрен үстерү;
-куркынычсыз һәм сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру, төрле тормыш ситуацияләренә һәм әдәби әсәрләрдәге геройларның гамәлләренә кешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;
-иҗади хезмәткә, эшнең нәтиҗәсенә мотивация булдыру, материаль һәм рухи байлыкларга сак караш формалаштыру.

Предмет нәтиҗәләре

татар телендә сөйләшүчеләр белән телдән яки язмача аралашу күнекмәләренә ия булу;
-телдән яки язма сөйләм күнекмәләренә ия булу өчен кирәкле беренчел лингвистик белемнәрне үзләштерү;

Предметара нәтиҗәләре:

-укучыларда татар телен сәнгатьнең башка төрләре ярдәмендә мөстәкыйль үзләштерерлек күнекмәләр булдыру һәм әдәбият–сәнгать белән даими кызыксыну формалаштыру;
-татар теленә бәйләнештә, туган телнең матурлыгына һәм байлыгына хөрмәт тәрбияләү;
-мәдәниятара бәйләнешләрне саклау, укучының башка милләтләр мәдәнияте һәм мәгълүматлы, башка халыкларның сүз хэм язу сәнгатенә хөрмәтле мөнәсәбәттә, толерант булуына ирешү.

Универсаль уку гамәлләре

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре

-үз илең, халкыңһәм тарихың белән горурлану хисләре формалаштыру, һөнәрләр дөньясы белән танышу, җәмәгать урыннарында, мәктәптәүз-үзеңне тотуның әхлакый кагыйдәләрен үзләштерү,аңлы рәвештә рефлексив үзбәя формалаштыру
-язу эшчәнлеге һәм аның мотивлары арасында элемтә урнаштыру;
-әдәби мәдәният нигезендә матурлыкны күрә белү һәм эстетик хисләр формалаштыру.

Регулятив универсаль уку гамәлләре

-максатка ирешүдә үҗәтлек, авырлыкны җиңүгә әзер булу,авырлыкларны чишү ысулларын
-эзләүгә ихтыяҗ формалаштыру;
-план төзү һәм гамәлләр тәртибен ачыклау;
-ирешеләчәк нәтиҗәне алдан күрү;
-проблеманы чишүдә берничә вариант табу,аларны кулланып карау;
-үтәлгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү, уңышлылыгына бәя бирү;

-кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу.

Танып-белү универсаль уку гамәлләре

-эшчәнлек барышын һәм нәтиҗәләрен тикшереп һәм бәяләп бару;
-сызым, схема, таблица, шартлы рәсем, план, күчерү,үзгәртү, төзү;
-охшашлык һәм аермалыкларны аеру, чагыштыру;
-бербөтенне өлешләргә бүлү;
-аерып алынган нигез буенча объектларны тәртипкә салу;
-нәтиҗә чыгару;
-охшашлыклар урнаштыру;
-проблеманы кыска һәм ачык итеп әйтү;
-проблеманы чишү алымнарын хезмәттәшлектә табу.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре

-укытучы, туганнар, әти-әниләр белән хезмәттәшлекне планлаштыру –катнашучыларның максатларын, вазифаларын үзара аралашу ысулларын билгеләү;
-дискуссиядә катнашу, сораулар формалаштыру, җитмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белү;
-проблеманы ачу, аны тормышка ашыру, үзара килешүгә ирешү;
-эшлекле партнерлы аралашу, төркемдә үзара ярдәм итешү;
-үз фикереңне тулы, төгәл һәм ачык , аңлаешлы итеп әйтү,аны яклау.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»

Слово

-Слово единство произносимого и семантического. Прямое и переносное значение слова. Синонимы, омонимы и антонимы.
-Ознакомление со словарями, формирование умение работать с ними. Словарные диктанты.

Состав слова и словообразование.

-Корень и аффикс. Производные слова. Однокоренные слова. Особенности присоединения аффиксов в татарском и русском языках. Сложные и парные слова.

Морфология.

-Нарицательные и собственные **имена существительные.** Склонение имен существительных. Особенности склонения имен существительных на носовые согласные.

Прилагательные.

-Синонимы и антонимы. Употребление прилагательных в предложении. Особенности синтаксической связи между прилагательным и существительным в татарском языке.

Имя числительное, его значение, вопросы. Особенности синтаксической связи между числительным и существительным в татарском языке

Местоимение.

-Склонение личных местоимений. Понятие о вопросительных местоимениях.

Глагол.

-Спряжение глаголов изъявительного наклонения. Сопоставление с временными и личными формами глаголов татарского и русского языков.

Синтаксис.

-Составление словосочетаний и предложений с использованием изученных частей речи.
-Предложения по цели высказывания: повествовательные, вопросительные, повелительные, восклицательные. Определение главных членов предложения.
-Понятие об определении. Особенности синтаксической связи между определением и определяемым словом в татарском языке.
-Порядок слов (подлежащего и сказуемого, определения и определяемого слова) в татарском языке.

Обобщенное повторение за год.

Развитие связной речи.

Укыту фәненең эчтәлеге

1.2 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау (13 сәгать)
Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар. Калынлык (ъ) һәм нечкәлек (ь) билгеләре. Сүз басымы. Сүзләргә фонетик анализ ясау. Исем, фигыль, сыйфат. Җөмләнең баш кисәкләре. Дөрес һәм матур язу күнегүләре өстендә эшләү. Аңлатмалы һәм сүзлек диктантлары язу.
2. **Сүз (5 сәгать)**
Әйтелеш һәм мәгънә берәмлеге буларак сүз. Сүзләрнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре. Синонимнар, омонимнар, антонимнар. Аларны тексттан табу, сөйләмдә дөрес һәм урынлы куллана белү.
Сүзлекләр турында мәгълүмат бирү һәм алар белән эшләргә өйрәтү. Сүзлек диктантлары язу.
3.Сүз төзелеше һәм ясалышы (9 сәгать)
Тамыр һәм кушымча. Ясалма сүзләр. Тамырдаш сүзләр. Татар һәм рус телләрендә сүзләргә кушымчаларның ялгану тәртибе һәм үзенчәлекләре. Кушма һәм парлы сүзләр.
4.Морфология (33 сәгать)
Исем турында өйрәнгәннәрне искә төшерү. Уртаклык һәм ялгызлык исемнәр. Исемнәрнең килеш белән төрләнүе турында мәгълүмат бирү. Борын авазларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше.
Сыйфат турында белгәннәрне искә төшерү, ныгыту. Синоним, антоним сыйфатлар. Аларны сөйләмдә дөрес куллану. Сыйфатларның җөмләдәге роле. Татар телендә сыйфат белән сыйфатланмышның бәйләнеше.
Сан. Аның мәгънәсе, сораулары. Саннарны сөйләмдә дөрес куллану. Татар телендә сан белән саналмышның бәйләнеше.
Алмашлыклар. Зат алмашлыклары. Аларның мәгънәсе, килеш белән төрләнеше. Сорау алмашлыклары турында мәгълүмат бирү.
Фигыль турында өйрәнгәннәрне искә төшерү. Аның заманнары. Хәзерге заман хикәя фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше, аларның сөйләмдә дөрес кулланылышы. Рус телендәге фигыльләрнең заманнары һәм зат-сан белән төрләнешендәге үзенчәлекләр.
5. Синтаксис (6 сәгать)
Өйрәнелгән сүз төркемнәрен кулланып, сүзтезмә һәм җөмләләр төзү, аларны сөйләмдә дөрес куллану.
Әйтү максаты буенча җөмлә төрләре: раслау, сорау, боеру һәм тойгылы җөмләләр. Җөмләнең баш кисәкләрен билгели белү.
Аергыч турында мәгълүмат бирү, аларны сөйләмдә дөрес куллану. Русча җөмләләрне татарчага тәрҗемә итү.
Татар телендә җөмләдәге сүз тәртибе (ия белән хәбәрнең, аергыч белән аерылмышның урыннары).
6.Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау (1 сәгать)
Бәйләнешле сөйләм үстерү.